

Teie 12.07.2026

Meie 29.07.2026 nr 2-6/26-5304-2

Vastus märgukirjale maksehäirete töötlemise regulatsiooni asjus

Lugupeetud pöörduja

Täname Teid ettepaneku eest maksehäirete alase regulatsiooni muutmiseks.

Selgitame, et igasuguseks isikuandmete töötlemiseks peab isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) kohaselt olema õiguslik alus (art 5 lg 1 punkt a). Ammendava loetelu võimalikest õiguslikest alustest annab IKÜMi art 6. Nende aluste hulgas on IKÜM art 6 lõike 1 punktis e ette nähtud töötlemine, mis on vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks, ning artikli 6 lõike 1 punktis f nimetatud töötlemine, mis on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.

IKÜM art 6 lg 1 p e (avalikes huvides oleva ülesande täitmine) toodud õiguslik alus eeldab sisuliselt, et andmete töötlejale peab olema seadusega antud ülesanne, mille täitmiseks tuleb ka isikuandmeid töödelda. Seoses võimalike rikkumisega on avalikes huvides isikuandmete töötlemise tingimusi täpsustatud isikuandmete kaitse seaduse (IKS) §-s 10.

Eelviidatud IKS norm ei kohaldu aga igasugusele maksehäirete töötlemisele. Riigikohus on selgitanud (vt 30.01.2026 otsus asjas [3-23-1409](#), p-d 17-18), et maksehäirete avaldamine teenib küll avaliku huvi eesmärki, kuid kui eraõiguslikele maksehäirete avaldajatele pole seadusega pandud kohustust isikuandmeid normis viidatud eesmärkidel töödelda (sh avaldada), on nende andmetöötluse aluseks IKÜM art 6 lg 1 p f toodud õigustatud huvi, mitte IKS § 10. Riigikohus täpsustas, et IKS § 10 ei saa olla iseseisev isikuandmete töötlemise õiguslik alus.

Märgime ka, et Eestil lasub kohustus üle võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ (nn tarbijakrediidilepingute direktiiv). Direktiiviga reguleeritakse mh nõudeid eraõiguslikele registritele, mida kasutatakse tarbija krediitvõimelisuse hindamiseks seoses tarbijakrediidiga. Piiriüleselt krediidi andmise ja võtmise hõlbustamiseks näeb direktiiv ette ka minimaalse andmekoosseisu, mida vastavad registrid kõikides liikmesriikides peavad kajastama – sellised registrid peavad sisaldama teavet vähemalt tarbija tarbijakrediidilepingust tuleneva võlgnevuse kohta ning tarbijakrediidi liiki ja krediidiandja nime. Samuti nähakse ette andmesubjekti kaitseks täiendavad meetmed teavitamiskohustuse ja andmetöötluse vaidlustamisõiguse näol. Registripidajat peab olema ka nõuete rikkumise puhul võimalik trahvida. Vajalikud muudatused direktiivi nõuete Eesti õigusesse ülevõtmiseks on hetkel võlaõigusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuna Riigikogu menetluses ([947 SE](#)). Muu hulgas on eelnõus tehtud ettepanekud ka isikuandmete kaitse seaduse täiendamiseks.

¹ EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)

Justiits- ja Digiministeerium plaanib käesoleval aastal analüüsida IKS-i teatud peatükkidega (sh 3. peatükiga, milles sisaldub ka viidatud IKS § 10) seonduvat rakenduspraktikat. Teie ettepanek on IKS § 10 alase rakenduspraktika hindamisel kahtlemata abiks. Juhul kui eelviidatud analüüsi tulemusel selgub seaduse muutmise vajadus, jäävad võimalikud edasised eelnõud siiski pigem uue Riigikogu koosseisu menetleda.

Loodame, et neist selgitustest on teile abi ja täname veelkord ettepanekute edastamise eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heddi Lutterus
asekantsler

Kristi Värk 5083036
Kristi.Vark@justdigi.ee